

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „A“
(„B“) SKUNDO**

2026 m. birželio d. Nr. S-2026/ (7-2026/66)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės (pranešėja), Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo UAB „A“ (pavadinimas pakeistas į UAB „B“) (toliau – Pareiškėja) 2026-03-26 skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos apsaugos departamentas) 2026-02-26 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. AS-29 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjos atstovai advokatas A.A. ir B.B. 2026-05-12 dalyvavo Komisijos posėdyje, Aplinkos apsaugos departamento atstovai C.C. ir D.D. Komisijos posėdyje dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Ginčas vyksta dėl to, kad Pareiškėja nesutinka su Sprendimu, kuriuo buvo patvirtintas 2025-12-30 Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos patikrinimo aktas Nr. PA-5328/2025 (toliau – Patikrinimo aktas), kuriuo Pareiškėjai už 2022–2024 m. mokestinį laikotarpį už nuslėptą taršą buvo paskaičiuotas didesnio tarifo, t. y. 156 023 Eur dydžio, mokestis už aplinkos teršimą (toliau – MUAT) pakuotės atliekomis.

Pareiškėja nepateikė Mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis deklaracijos (forma FR0524) (toliau – mokesčio deklaracija FR0524) už 2022 m. mokestinį laikotarpį, nemokėjo MUAT pakuotės atliekomis, tačiau nepilnai vykdė Vyriausybės nustatytas gaminių ir (ar) pakuotės atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduotis, bei mokesčio deklaracijoje FR0524 už 2023 m. mokestinį laikotarpį kaip sutvarkytą pakuočių atliekų kiekį (Q_{SUT}) nurodė panaudotų ar perdirbtų pakuočių atliekų kiekį ar jų dalį, kuriam neturėjo Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuslėptą taršą pakuočių atliekomis apskaičiavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-03-10 įsakymu Nr. D1-143 (toliau – Mokesčio už pakuotes apskaičiavimo tvarkos aprašas) 15 punkte nurodytų dokumentų ir (ar) patvirtinimų (t. y. Pareiškėja, teikdama mokesčio deklaraciją FR0524, kaip perdirbtą atliekų kiekį nurodė neperdirbamosios pakuotės atliekų perdirbtą (panaudotą) kiekį).

Skunde nurodoma, jog nagrinėtinos situacijos atveju, Aplinkos apsaugos departamentas, priimdamas Sprendimą nesivadovavo jam, kaip mokesčių administratoriui, privalomais protingumo ir teisingumo kriterijais, nepagrįstai neatsižvelgė į Pareiškėjos rašytinėse pastabose išdėstytus argumentus, netinkamai įvertino Pareiškėjos individualią faktinę padėtį, finansinę būklę ir kitas reikšmingas faktines aplinkybes, tai pažeisdamas teisės aktų reikalavimus.

Visų pirma, kaip nurodo Pareiškėja, mokesčių administratorius, administruodamas mokesčius, turi jam teisės aktuose nustatytas pareigas, kurių privalo laikytis. Viena iš pareigų, numatytų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 8 straipsnio 3 dalyje, yra pareiga administruojant mokesčius vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Iš esmės toks pats reikalavimas numatytas ir MAĮ 70 straipsnio 1 dalyje, kuri nustato, kad tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka, mokesčių mokėtojui priklausančią mokėti mokesčio sumą mokesčių administratorius apskaičiuoja pagal jo atliekamą įvertinimą, atsižvelgdamas į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir prireikus parinkdamas savo nustatytus įvertinimo metodus, atitinkančius protingumo bei, kiek objektyviai įmanoma, teisingo mokestinės prievolės dydžio nustatymo kriterijus. Vadovaujantis aukščiau nurodytomis nuostatomis, mokesčių administratorius turi pareigą kiekvienu individualiu atveju atlikti įvertinimą, kurio metu privalo įvertinti visas reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir pagal teisingumo ir protingumo kriterijus atitinkamai nustatyti mokestinės prievolės dydį. Mokestinė prievolė (jos dydis) negali būti nustatoma tik formaliai, nevertinant individualios konkretaus mokesčių mokėtojo situacijos bei visų reikšmingų aplinkybių. Pareiškėjos teigimu, Mokesčių administratorius jam nustatytos pareigos tinkamai neatliko.

Pareiškėja pažymėjo, kad Pareiškėjos faktinė, teisinė ir finansinė būklė tiek tikrinamuoju laikotarpiu (2022–2024 m.), tiek ir šiuo metu buvo ir yra išskirtinė, todėl ši reikšminga aplinkybė turėjo būti tinkamai įvertinta Aplinkos apsaugos departamentui priimant Sprendimą. Pareiškėjos teigimu, tikrinamuoju laikotarpiu, 2023-02-10 kreditorių susirinkimo sprendimu buvo inicijuotas bankroto procesas ne teismo tvarka, tačiau Lietuvos apeliacinio teismo 2023-06-08 nutartimi šis sprendimas buvo pripažintas negaliojančiu ir bankroto procesas nutrauktas. Tačiau vėliau vyko dar ir kasacinis procesas, kuris buvo užbaigtas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023-11-07 nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-308-313/2023, galutinai pripažinus bankroto procesą neteisėtu. Vertinant pirmiau nurodytus vykusius teisminius procesus, Pareiškėjos nuomone, akivaizdu, kad dėl objektyvių aplinkybių tuo laikotarpiu Pareiškėja buvo priversta veikti itin nestabilioje teisinėje ir finansinėje aplinkoje, kuri tęsėsi ilgą laiką. Visos šios aplinkybės neabejotinai galėjo sutrikdyti įprastą Pareiškėjos veiklos organizavimą, įskaitant ir tinkamą mokestinių prievolių vykdymą (deklaracijų pateikimą laiku, tikslų duomenų apskaičiavimą ir įrašymą į deklaracijas), kas vėliau, atlikus patikrinimą, buvo pripažinta teisės aktų pažeidimais. Tačiau Aplinkos apsaugos departamentas, priimdamas Sprendimą, šių aplinkybių neįvertino, jų neanalizavo ir į jas neatsižvelgė, todėl padarė nepagrįstą išvadą dėl pažeidimo pobūdžio ir pritaikė griežčiausią mokestinį apskaičiavimą, nors akivaizdu, kad Pareiškėjos veiksmai nebuvo tyčiniai ir jiems įtaką darė susiklosčiusios nepalankios aplinkybės.

Antra, net ir pasibaigus pirmiau nurodytiems teisminiems procesams dėl Pareiškėjos bankroto, Pareiškėja ir toliau susidurdavo su finansiniais sunkumais. Todėl teisės aktuose nustatyta tvarka buvo inicijuotas Pareiškėjos restruktūrizavimo procesas. Nemokumo procesus (tarp jų ir restruktūrizavimą) reguliuoja Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymas (toliau – JANĮ), numatantis, jog restruktūrizavimo procesas – visuma šio įstatymo nustatytų procedūrų, kuriomis siekiama įveikti juridinio asmens finansinius sunkumus, išsaugoti jo gyvybingumą ir išvengti bankroto, gaunant kreditorių pagalbą finansiniams sunkumams įveikti, taikant ekonomines, technines, organizacines ir kitas priemones. Taigi, reorganizavimo tikslas – sudaryti sąlygas juridiniam asmeniui išsaugoti jo

vykdomą ūkinę komercinę veiklą ir išvengti bankroto. Būtent siekiant šių tikslų JANĮ yra numatyti ir tam tikri draudimai ir ribojimai reorganizavimo procese, kurie taikomi reorganizuojamos Pareiškėjos atžvilgiu. Pagal JANĮ 28 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus, nuo teismo nutarties iškelti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos yra draudžiama vykdyti visas finansines operacijas, neįvykdytas iki bylos iškėlimo, tame tarpe ir dėl iki nemokumo ar restruktūrizavimo bylos iškėlimo atsiradusias prievolės, išieškoti skolas iš tokios įmonės. Be to, restruktūrizuojama bendrovė privalo laikytis ir tinkamai įgyvendinti teismo patvirtintą restruktūrizavimo planą, kuriame nurodomi bendrovės kreditoriai, reikalavimų sumos, įvykdymo terminai, užtikrinimo būdai, kreditorių reikalavimų tenkinimo eilė ir kitos aplinkybės bei nurodymai, kuriuos reorganizuojamai bendrovei yra privaloma vykdyti.

Pareiškėjos teigimu, taip pat JANĮ yra numatyta ir tvarka, pagal kurią turi būti teikiami reikalavimai nemokumo procese. Pagal JANĮ 41 straipsnio 1 dalį, kreditoriai savo reikalavimus ir jų pagrindimo dokumentus per 30 dienų nuo teismo nutarties iškelti nemokumo bylą paskelbimo priežiūros institucijos interneto svetainėje dienos pateikia paskirtam nemokumo administratoriui, taip pat nurodo, kaip yra užtikrintas šių reikalavimų įvykdymas. Savo reikalavimus, atsiradusius po nemokumo bylos iškėlimo dėl nemokumo procedūrų vykdymo, kreditoriai gali pateikti paskirtam nemokumo administratoriui per 30 dienų nuo šių reikalavimų atsiradimo dienos JANĮ 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Nemokumo administratorius patikrina kreditorių reikalavimo teisės pagrindimo dokumentus ir perduoda šiuos reikalavimus tvirtinti teismui JANĮ nustatyta tvarka (JANĮ 41 straipsnio 8 dalis). Taigi, reikalavimams, kurie keliama reorganizuojamoms įmonėms, pareikšti, įstatymas numato specialią tvarką ir specialius reikalavimus.

Pareiškėja pažymėjo, kad 2024-05-27 Kauno apygardos teismo nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-940-1060/2024 Pareiškėjai buvo iškelta restruktūrizavimo byla, nemokumo administratoriumi paskiriant UAB „C“. 2024-10-30 buvo patvirtintas ir Pareiškėjos restruktūrizavimo planas. Nurodyta byla iki šiol yra nebaigta, Pareiškėja turi restruktūrizuojamos bendrovės statusą, vykdo restruktūrizavimo planą ir deda maksimalias pastangas, siekdama išvengti Pareiškėjos bankroto. Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad ji yra didelė gamybinė įmonė, kuri, vykdydama veiklą, kartu ir užtikrina darbo vietas. Šiuo metu Pareiškėjoje dirba net 136 darbuotojai, kurie, Pareiškėjai bankrutavus, netektų darbo ir būtų priversti kreiptis į Užimtumo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, o valstybė dėl Pareiškėjos bankroto patirtų papildomų išlaidų, nes šiems darbo netekusiems Pareiškėjos darbuotojams teisės aktų nustatyta tvarka turėtų būti mokamos nedarbo išmokos iki tol, kol jie vėl grįžtų į darbo rinką.

Skunde nurodyta, jog vadovaujantis MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais, Aplinkos apsaugos departamentas esamoje situacijoje privalėjo nustatyti ir Pareiškėjai pritaikyti teisingą ir protingą mokestinės prievolės dydį, kuris būtų adekvatus konkrečiai, individualiai Pareiškėjos situacijai ir nesukeltų jai nepagrįstai didelių ir neigiamų pasekmių. Esamoje situacijoje akivaizdu, kad Pareiškėjos finansinė padėtis šiuo metu ir taip yra sunki ir sudėtinga, Pareiškėja yra restruktūrizuojama, patiria didelių finansinių sunkumų, kuriuos bando įveikti. Todėl mokesčių administratoriaus Pareiškėjai, taikant maksimalų koeficientą, priskaičiuota 156 023 Eur MUAT pakuotės atliekomis dydžio suma, kurią Pareiškėja yra įpareigota sumokėti, Pareiškėjai taps nepakeliama mokestine našta, kas gali iš esmės sužlugdyti visą restruktūrizavimo procesą ir sukelti Pareiškėjos bankrotą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad šiuo atveju maksimalios apimties mokestinės prievolės taikymas Pareiškėjos atžvilgiu nėra proporcingas, prieštarauja teisingumo ir protingumo principams, restruktūrizavimo tikslams, todėl egzistuoja pagrindas pakeisti Sprendimą ir perskaičiuoti apskaičiuotą mokestį už nuslėptą taršą

pakuotės atliekomis atitinkamai pritaikant ne 2, bet mažesnę, 1,3 koeficientą, kas didelė dalimi sumažintų mokestinę naštą Pareiškėjai ir leistų išsaugoti jos gyvybingumą.

Skunde papildomai paminėta, jog atsižvelgus į tai, kad Patikrinimo akte nurodyti pažeidimai buvo įvykdyti laikotarpiu 2022–2024 m., Pareiškėjos vertinimu, nauji turtinio pobūdžio reikalavimai turėtų būti teikiami vadovaujantis JANĮ nustatytos tvarkos, t.y. pirmiausia turėtų būti kreipiamasi į restruktūrizuojamos Pareiškėjos nemokumo (restruktūrizavimo) administratorių ar restruktūrizavimo bylą nagrinėjantį Kauno apygardos teismą dėl tokių reikalavimų patvirtinimo.

Trečia, Pareiškėjos teigimu, ne mažiau svarbi aplinkybė, kurios Aplinkos apsaugos departamentas, priimdamas Sprendimą, taip pat nevertino ir į ją neatsižvelgė, yra ta, kad Aplinkos apsaugos departamento tikrinamu 2022–2024 m. laikotarpiu, deklaracijas pildė, jas teikė ir minėtus pažeidimus, susijusius su deklaracijų teikimu, įvykdė Pareiškėjos atstovai ir (ar) vadovai, kurie šiuo metu Pareiškėjoje jau nebedirba. Dabartinis Pareiškėjos akcininkas Pareiškėjos akcijas įsigijo ir jos akcininku tapo tik 2025 m. rugsėjo mėn., todėl nustatytų pažeidimų padarymo metu jis jokios Pareiškėjos kontrolės neturėjo ir jokių Pareiškėjos atstovų šiuo laikotarpiu vykdomų veiksmų ir / ar neveikimo sukontroliuoti ir daryti jiems įtaką objektyviai net negalėjo. Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad faktinis Pareiškėjos mokestinis patikrinimas taip pat buvo pradėtas dar 2025 m. gegužės mėn., Pareiškėją dar valdant ankstesniems akcininkams, o dabartinis Pareiškėjos akcininkas, 2025 m. rugsėjo mėn., jau prasidėjus ir vykstant mokestiniam patikrinimui, perimdamas Pareiškėją, ją perėmė tokios faktinės būklės, kokia ji tuo metu buvo, ir su tokia dokumentacija, kuri buvo vedama ir saugoma pas Pareiškėją. Todėl šios situacijos susidarymui ir pažeidimams dabartinis Pareiškėjos akcininkas neturėjo jokios įtakos ir objektyviai negalėjo jos pakeisti.

Pareiškėja pažymėjo, kad dabartinis jos akcininkas, įsigijęs Pareiškėją, nedelsdamas ėmėsi aktyvių veiksmų, siekdamas stabilizuoti Pareiškėjos veiklą, užtikrinti jos veiklos tęstinumą ir mokumą. Pasikeitus akcininkui, buvo pakeistas ir Pareiškėjos vadovas – nuo 2025-09-24 Pareiškėjos direktoriumi paskirtas E.E., pakeitęs pažeidimų laikotarpiu Pareiškėjai vadovavusį F.F.. Taip pat buvo pradėtas Pareiškėjos finansinės padėties gerinimas, dengiamos skolos, imtasi veiklos efektyvinimo priemonių. Pareiškėja, vykstant patikrinimui, aktyviai bendradarbiavo su Aplinkos apsaugos departamentu, teikė visus prašomus dokumentus (kuriuos pavyko rasti anksčiau vestoje Pareiškėjos dokumentacijoje), informaciją ir paaiškinimus, sudarė sąlygas atlikti patikrinimą bei siekė išsiaiškinti faktines aplinkybes. Svarbu pažymėti, kad informacija apie 2022–2024 m. laikotarpiu galimai padarytus pažeidimus dabartiniam Pareiškėjos akcininkui nebuvo žinoma iki pat patikrinimo pabaigos ir Patikrinimo akto surašymo dienos. Todėl, Pareiškėjos vertinimu, visos pirmiau nurodytos aplinkybės patvirtina, kad nustatyti pažeidimai yra susiję su ankstesnio valdymo laikotarpiu, todėl niekaip negali būti siejami su tyčiniu Pareiškėjos elgesiu, todėl papildomai įvertinus ir šias aplinkybes, mokestinės prievolės dydis turėjo būti individualizuotas ir nustatytas teisingai.

Pareiškėja nurodė, jog apibendrinus visus pirmiau išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad Aplinkos apsaugos departamentas, neįvertinęs visų reikšmingų aplinkybių, nepagrįstai Pareiškėjai pritaikė maksimalų mokestinės prievolės dydį, taip pažeisdamas pareigą vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Esamoje situacijoje Pareiškėja veikė išskirtinėmis sąlygomis, tikrinamuoju laikotarpiu vyko sudėtingi nemokumo procesai, vėliau buvo pradėtas Pareiškėjos restruktūrizavimas, pasikeitė Pareiškėjos valdymas, o nustatyti pažeidimai yra susiję su ankstesnio laikotarpio veikla. Pažymėtina, kad Pareiškėja nesiekė ir nesiekia išvengti atsakomybės, viso patikrinimo metu su Aplinkos apsaugos departamentu bendradarbiavo ir jam padėjo. Tačiau esamoje situacijoje Aplinkos apsaugos

departamentas privalėjo įvertinti Pareiškėjos individualią situaciją, mokestinės prievolės dydį individualizuoti ir skaičiuojant mokesčio dydį netaikyti didžiausio koeficiento, o pritaikyti mažesnę – 1,3 koeficientą, tokiu būdu sumažinant mokestinės prievolės dydį iki protingo ir teisingo, kuris, atsižvelgiant į Pareiškėjos finansinę padėtį ir vykdomą restruktūrizavimo procesą, Pareiškėjai nesukeltų itin didelių neigiamų pasekmių (Pareiškėjos bankroto).

Pareiškėja prašo Komisijos pakeisti Sprendimą, pakeičiant 156 023 Eur dydžio MUAT pakuotės atliekomis sumą ir ją sumažinti, atitinkamai apskaičiuojant šį mokestį taikant koeficientą 1,3. Taip pat prašo sustabdyti apskaičiuoto MUAT pakuotės atliekomis ir su tuo susijusių baudų ir delspinigių priverstinį išieškojimą.

Aplinkos apsaugos departamento Sprendime nurodyta, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (toliau – MUATĮ) 2 straipsnio 4 ir 18 dalių, 4 straipsnio 1 dalies 4 punkto, 5 straipsnio 3 dalies nuostatomis, nustatyta, jog tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėja buvo mokesčio mokėtoja už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis, nes Lietuvos Respublikos vidaus rinkai pateikė daugiau nei 0,5 t gaminių pripildytos pakuotės.

Sprendime nurodyta, jog atlikus MUAT pakuotės atliekomis apskaičiavimo ir deklaravimo patikrinimą nustatyta, kad Pareiškėja nepateikė mokesčio deklaracijos FR0524 už 2022 m. mokestinį laikotarpį, nemokėjo MUAT pakuočių atliekomis, tačiau nepilnai vykdė Vyriausybės nustatytas gaminių ir (ar) pakuotės atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduotis, bei mokesčio deklaracijoje FR0524 už 2023 m. mokestinį laikotarpį kaip sutvarkytą pakuočių atliekų kiekį (Q_{SUT}) nurodė panaudotų ar perdirbtų pakuočių atliekų kiekį ar jų dalį, kuriam neturėjo Mokesčio už pakuotes apskaičiavimo tvarkos aprašo 15 punkte nurodytų dokumentų ir (ar) patvirtinimų (t. y. Pareiškėja teikdama mokesčio deklaraciją FR0524 kaip perdirbtą atliekų kiekį nurodė neperdirbamosios pakuotės atliekų perdirbą (panaudotą) kiekį) (Pareiškėjos buhalterinės apskaitos dokumentai, Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos duomenys, Aplinkosauginių mokesčių kontrolės informacinės sistemos duomenys). Tuo pažeidė MUATĮ 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto, 5 straipsnio 3 dalies, 9 straipsnio 2 dalies, 3 dalies 6 punkto ir 4 dalies reikalavimus. Vadovaujantis MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 7 punkto (2022 m. mokestinis laikotarpis), MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkto (2023 m. mokestinis laikotarpis) ir Mokesčio už pakuotes apskaičiavimo tvarkos aprašo 12.1 ir 12.2 papunkčių reikalavimais, patikrinimo metu buvo skaičiuojamas mokestis už nuslėptą taršą, kai mokesčio mokėtojas neteikė deklaracijos ir kai mokesčio mokėtojas kaip sutvarkytą pakuočių atliekų kiekį (Q_{SUT}) nurodė panaudotų ar perdirbtų pakuočių atliekų kiekį ar jų dalį, kuriam neturėjo Mokesčio už pakuotes apskaičiavimo tvarkos aprašo 15 punkte nurodytų dokumentų ir (ar) patvirtinimų, gauta – 156 023 Eur. Sprendime Aplinkos apsaugos departamentas nurodė, jog detalūs mokesčio už nuslėptą taršą pakuočių atliekomis skaičiavimo duomenys pateikti Patikrinimo akte.

Sprendimu Aplinkos apsaugos departamentas nusprendė patvirtinti Patikrinimo aktą.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas tenkintinas, skundžiamas Aplinkos apsaugos departamento Sprendimas keistinas.

Nagrinėjamoje byloje mokestinis ginčas kilo dėl Sprendimo, kuriuo buvo patvirtintas Patikrinimo akte apskaičiuotas ir nurodytas Pareiškėjai sumokėti į valstybės biudžetą 156 023 Eur padidinto tarifo už nuslėptą taršą MUAT pakuotės atliekomis už 2022–2023 m.

laikotarpį. Pareiškėja neginčija ir pripažįsta taršos faktą, tačiau nesutinka su sankcijos griežtumu.

Aplinkos apsaugos departamentas Sprendime nurodė, kad Pareiškėja 2022–2023 m. laikotarpiu buvo MUAT pakuotės atliekomis mokėtoja, nes Lietuvos Respublikos vidaus rinkai pateikė daugiau kaip 0,5 t gaminių pripildytos pakuotės. Atlikus mokesčio apskaičiavimo ir deklaravimo patikrinimą nustatyta, kad Pareiškėja nepateikė mokesčio deklaracijos FR0524 už 2022 m. mokestinį laikotarpį, nemokėjo MUAT pakuotės atliekomis, nevisiškai vykdė Vyriausybės nustatytas gaminių ir (ar) pakuotės atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduotis, o mokesčio deklaracijoje už 2023 m. kaip sutvarkytą pakuočių atliekų kiekį nurodė kiekį, kuriam neturėjo teisės aktuose nustatytų dokumentų ir patvirtinimų. Aplinkos apsaugos departamento vertinimu, šiais veiksmais Pareiškėja pažeidė MUATĮ reikalavimus, todėl, vadovaujantis šio įstatymo bei Mokesčio už pakuotes apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatomis, jai, taikant koeficientą 2, buvo apskaičiuotas 156 023 Eur didžio MUAT pakuotės atliekomis.

Pareiškėjos teigimu, Aplinkos apsaugos departamentas, priimdamas Sprendimą, nesivadovavo MAĮ 8 ir 70 straipsniuose įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais, formaliai įvertino situaciją ir nepagrįstai neatsižvelgė į Pareiškėjos rašytinėse pastabose nurodytas aplinkybes, jos individualią faktinę bei finansinę padėtį. Pareiškėjos nuomone, mokesčių administratorius, nustatydamas mokestinę prievolę, privalėjo įvertinti visas reikšmingas aplinkybes ir parinkti tokį mokestinės prievolės dydį, kuris atitiktų teisingumo, protingumo ir proporcingumo principus. Tačiau, šiuo atveju, Sprendimas priimtas neatsižvelgus į tai, kad tikrinamuoju 2022–2024 m. laikotarpiu Pareiškėja veikė itin nestabilioje teisinėje ir finansinėje aplinkoje: jai buvo inicijuotas bankroto procesas ne teismo tvarka, vėliau pripažintas neteisėtu, vyko susiję teisminiai procesai, o po jų Pareiškėja ir toliau susidūrė su reikšmingais finansiniais sunkumais. Skunde pažymima, kad 2024-05-27 Pareiškėjai buvo iškelta restruktūrizavimo byla, o 2024-10-30 patvirtintas restruktūrizavimo planas. Pareiškėja iki šiol turi restruktūrizuojamos bendrovės statusą, vykdo planą ir siekia išvengti bankroto. Atsižvelgiant į tai, Aplinkos apsaugos departamento apskaičiuota 156 023 Eur mokestinė prievolė, pritaikius maksimalų koeficientą – 2, Pareiškėjos vertinimu, yra neproporcinga, gali sužlugdyti restruktūrizavimo procesą ir lemti įmonės bankrotą. Be to, Pareiškėja yra didelė gamybinė įmonė, kurioje dirba 136 darbuotojai, todėl jos bankrotas sukeltų neigiamas socialines ir finansines pasekmes.

Pareiškėja taip pat nurodė, kad reikalavimai, susiję su laikotarpiu iki restruktūrizavimo bylos iškėlimo ar jos metu, turėtų būti reiškiami JANĮ nustatyta tvarka, kreipiantis į nemokumo administratorių arba restruktūrizavimo bylą nagrinėjantį teismą.

Pareiškėja akcentavo, kad 2022–2024 m. deklaracijas teikė ir galimus pažeidimus padarė ankstesni Pareiškėjos vadovai ar atstovai, kurie šiuo metu įmonėje nebedirba. Dabartinis akcininkas Pareiškėjos akcijas įsigijo tik 2025 m. rugsėjo mėn., kai mokestinis patikrinimas jau buvo pradėtas, todėl objektyviai negalėjo kontroliuoti ankstesnių veiksmų ar jų išvengti. Posėdžio Komisijoje metu Pareiškėjos atstovai akcentavo, kad prieš įsigyjant Pareiškėją išsamiai buvo tikrinama įvairi Pareiškėjos dokumentacija, įskaitant ir deklaruotus mokesčius, tačiau kol nebuvo pasibaigęs Pareiškėjos atžvilgiu atliktas mokestinis patikrinimas, tol naujam akcininkų savininkui nebuvo žinoma apie Pareiškėjos 2022–2023 m. laikotarpiu padarytus MUATĮ pažeidimus. Pareiškėjos teigimu, pasikeitus akcininkui ir vadovui, buvo imtasi veiksmų įmonės veiklai stabilizuoti, finansinei padėčiai gerinti, skoloms dengti ir veiklos tęstinumui užtikrinti. Patikrinimo metu Pareiškėja bendradarbiavo su Aplinkos apsaugos departamentu, teikė turimus dokumentus, informaciją ir paaiškinimus. Todėl, Pareiškėjos vertinimu, nustatyti pažeidimai negali būti

laikomi tyčiniais, o mokestinė prievolė turėjo būti individualizuota, taikant ne maksimalų 2, bet mažesnį 1,3 koeficientą.

Pasisakydama dėl padidinto MUAT koeficiento mažinimo galimybės, Komisija primena, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad MUAT apskaičiavimas taikant didesnį tarifą yra ekonominė sankcija (už mokesčio įstatymo pažeidimus taikoma ekonominė poveikio priemonė) (pvz., 2015-10-29 nutartis adm. byloje Nr. A-768-438/2015; 2018-10-29 sprendimas adm. byloje Nr. A-1422-525/2018; 2019-05-15 nutartis adm. byloje Nr. A-431-822/2019; 2020-06-03 sprendimas adm. byloje Nr. eA-2888-624/2020, 2021-11-17 nutartis adm. byloje Nr. eA-2019-602/2021 ir kt.).

Komisijos vertinimu, ekonomine sankcija gali būti laikoma tik apskaičiuota padidinto MUAT dalis, viršijanti standartinį MUAT dydį, nes mokesčio dalis (iki padidinto koeficiento taikymo), kuri apskaičiuojama dėl atsiradusio mokesčio objekto, o ne dėl pažeidimo fakto, negali būti siejama su baudimo institutu. Todėl šios mokestinio ginčo medžiagos nagrinėjamu atveju turi būti įvertinta, ar paskirta sankcija, sudaranti 100 procentų MUAT dydžio sumą, gali būti individualizuojama ją mažinant, įvertinus nustatytas faktines aplinkybes. Individualizuojant sankciją, nėra taikomos MAĮ straipsnių nuostatos, susijusios su baudų skyrimu ir jų individualizavimu (atsižvelgiant į lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes), todėl Komisija ginčo situaciją vertina pagal konstitucinės doktrinos nuostatas.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) 2022-01-26 sprendime Nr. KT14-A-S14/2022 nurodė, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, teismas, taikydamas sankciją už teisės pažeidimą, turi turėti galimybę atsižvelgti į visas atsakomybę lengvinančias aplinkybes, taip pat ir į tas, kurios nėra *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nurodytos įstatyme, ir paskirti teisės pažeidėjui švelnesnę negu įstatymo numatyta sankcija, bausmę arba nuobaudą. Konstitucinis Teismas 2022-05-19 nutarime Nr. KT62-N6/2022, kuriame buvo nagrinėtas klausimas dėl fiksuoto dydžio sankcijos (baudos už neteisėtą socialinio draudimo įmokų sumažinimą), kuriai įstatyme nebuvo numatyta individualizavimo galimybė, išaiškino, jog „konstitucinis teisingumo principas reikalauja nustatomas nuobaudas diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes; jeigu įstatyme nėra nustatyti diferencijuoti piniginių baudų dydžiai, bet yra įtvirtintos ištis didelės griežtai apibrėžto dydžio piniginės baudos, <...> skiriant piniginę baudą nebelieka galimybės jos dydį individualizuoti atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pavojingumą (sunkumą), mastą, kitus požymius, atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama piniginė bauda teisės pažeidėjui būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui, ir dėl to neteisinga), toks teisinis reguliavimas nesiderintų su Konstitucijoje įtvirtintais teisingumo ir teisinės valstybės principais“.

Konstitucinis Teismas taip pat ne kartą yra konstatavęs, jog konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (pvz., Konstitucinio Teismo 2000-12-06, 2001-10-02 ir kt. nutarimai). Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad įstatymuose nustatytos nuobaudos ir jų sistema turi būti tokios, kad teismas, skirdamas nuobaudas, galėtų įvykdyti teisingumą (Konstitucinio Teismo 2005-11-03, 2008-01-21, 2008-09-17 nutarimai). Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra išreiškęs poziciją, kad teismas turi turėti

galimybę, atsižvelgdamas į reikšmingas bylos aplinkybes, individualizuoti įstatyme įtvirtintą griežtą nuobaudą ir skirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatytoji minimali arba švelnesnė nuobaudą nei įstatymo numatytoji (pvz., Konstitucinio Teismo 2004-01-26, 2008-09-17, 2012-09-25 nutarimai).

MUATĮ nenustato galimybės Aplinkos apsaugos departamentui taikyti mažesnę, nei nustatyta MUATĮ, tarifų koeficientą. Teismas, įvertinęs faktinių aplinkybių visumą, šį mokestį gali sumažinti, iš esmės remdamasis teisingumo bei protingumo kriterijais (LVAT 2016-03-08 nutartis adm. byloje Nr. eA-298-556/2016). Analizuojant administracinę jurisprudenciją bylose dėl MUATĮ numatytos sankcijos teisingumo vertinimo, matyti, kad kiekvienu atveju sankcijos sumažinimo klausimas sprendžiamas individualiai, įvertinus konkrečią situaciją, padaryto pažeidimo pobūdį, mastą, teisingumo, protingumo kriterijus. Naujausioje praktikoje, LVAT, analizuodamas MUAT apskaičiavimo pagrįstumo klausimą, akcentuoja MUATĮ nustatytą mokesčio mokėtojo atsakomybę už teršalų išmetimo į aplinką, sąvartyne pašalintų atliekų, apmokestinamųjų gaminių ir pripildytos gaminių apmokestinamosios pakuotės apskaitos tvarkymą ir nurodo, kad MUATĮ nustato mokesčio mokėtojui pareigą būti atidžiam, rūpintis ir užtikrinti tinkamą apskaitos tvarkymą, deklaracijų teikimą ir mokesčio sumokėjimą (LVAT 2023-12-13 nutartis adm. byloje Nr. eA-815-525/2023, 2024-01-31 nutartis adm. byloje Nr. eA-926-662/2024 ir kt.).

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Pareiškėja pripažįsta buvusių įmonės savininkų, vadybos ir darbuotojų padarytą žalą, Pareiškėjai nepateikus mokesčio deklaracijos FR0524 už 2022 m. mokestinį laikotarpį, nemokėjus MUAT pakuotės atliekomis, mokesčio deklaraciją FR0524 už 2023 m. mokestinį laikotarpį užpildžius netinkamai. Tačiau pasikeitus įmonės savininkams į dabartinius Pareiškėjos savininkus bei pakeitus visą valdybą ir dalį darbuotojų, jau prasidėjusio mokestinio patikrinimo metu Pareiškėjos atstovai aktyviai bendradarbiavo su Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Apskaitos ir mokesčių kontrolės departamento Panevėžio apskaitos ir mokesčių kontrolės skyriaus ir Aplinkos apsaugos departamento specialistais, pateikė visus prašytus dokumentus ir nedelsdama reagavo į pastabas. Nėra duomenų, kad Pareiškėja būtų sistemingai ar ilgą laiką sąmoningai neteisingai deklaravusi pakuotės rūšis siekdama išvengti mokestinės prievolės. Labiau tikėtina, kad pažeidimai padaryti atsainiai atliekant mokesčių deklaravimo ir tolimesnio mokesčių sumokėjimo pareigas, kam įtaką darė įtempta finansinė Pareiškėjos padėtis ir 2023 m. inicijuotas nemokumo procesas, ką nulėmė ankstesnės Pareiškėjos vadybos ir darbuotojų neprofesionalumas. Neprofesionalų buvusių darbuotojų elgesį įrodo faktas, kad buvęs Pareiškėjos darbuotojas – aplinkosaugos specialistas, teikęs mokesčio deklaraciją FR0524 už 2023 m. mokestinį laikotarpį, neįsigilino į gamintojo pateiktą informaciją ir deklaravo priešingus neperdirbamų plastikinių pakuočių, į kurias yra pakuojami Pareiškėjos gaminiai, duomenis nei buvo nurodyta gamintojo techninėse specifikacijose. Ši aplinkybė, Pareiškėjos atstovų teigimu, paaiškėjo tik po 2025 m. rugsėjo mėn. įvykusio įmonės akcininko ir Pareiškėjos vadovybės pasikeitimo, kai Pareiškėjos atstovė bendravo su Patikrinimo aktą surašiusiais Aplinkos apsaugos departamento specialistais. Komisijos vertinimu, dabartiniams Pareiškėjos savininkams ir vadovybei prieš Pareiškėjos įsigijimą negalėjo būti žinoma informacija apie mokesčio deklaracijose FR0524 už 2022 ir 2023 m. mokestinius laikotarpius deklaruotų duomenų neteisingumą. Apie tai sužinota tik mokestinio patikrinimo metu bendraujant su Aplinkos apsaugos departamento specialistais. Nustatytų Pareiškėjos MUATĮ pažeidimų susidarymui dabartinis Pareiškėjos akcininkas ir vadovybė įtakos neturėjo ir pažeidimo aplinkybių pakeisti negalėjo. Dabartinis Pareiškėjos akcininkas, įsigijęs Pareiškėją, nedelsdamas ėmėsi aktyvių veiksmų, siekdamas stabilizuoti Pareiškėjos veiklą, užtikrinti jos veiklos tęstinumą ir mokumą.

Nagrinėjamo ginčo metu nustatyta, kad Pareiškėjos finansinė padėtis šiuo metu yra sudėtinga, Pareiškėja yra restruktūrizuojama, patiria didelių finansinių sunkumų, kuriuos bando įveikti ir tęsti ūkinę veiklą. Sprendimu paskirta griežta sankcija už Pareiškėjos pripažįstamus MUATį pažeidimus stipriai apsunkintų tolimesnį restruktūrizavimo procesą ir gilintų Pareiškėjos skolinius įsipareigojimus, kurie šiuo metu, Pareiškėjos teigimu, ir taip siekia reikšmingą 12 mln. Eur sumą.

Komisijos vertinimu, dabartinė Sprendimu paskirta 156 023 Eur MUAT pakuotės atliekomis dydžio suma, apskaičiuota pritaikant padidintą koeficientą 2, neatitinka nagrinėjamoje situacijoje nustatytos Pareiškėjos atsakomybės ribų tikrojo griežtumo, o tokios griežtos atsakomybės neindividualizavimas, kai būtų neatsižvelgiama į dabartinių Pareiškėjos savininkų ir vadovybės aktyvius veiksmus bei ypatingai sudėtingą Pareiškėjos finansinę situaciją, neatitiktų teisingumo ir protingumo kriterijų.

Komisija, vadovaudamasi aukščiau pacituota LVAT praktika, Konstitucinio Teismo išaiškinimais, MAĮ nustatytais protingumo ir teisingumo kriterijais (MAĮ 8 straipsnio 3 dalis), atsižvelgdama į išvardintas MUAT baudinės dalies individualizavimui reikšmingas aplinkybes, sprendžia, kad Aplinkos apsaugos departamento Sprendimo nurodymas Pareiškėjai sumokėti 156 023 Eur dydžio MUAT pakuotės atliekomis keistinas, koeficientą 2 sumažinant iki koeficiento 1,3 (30 procentų MUAT dydžio sankcija) ir nurodant, kad Pareiškėja vietoje apskaičiuoto 156 023 Eur dydžio mokesčio už nuslėptą taršą pakuotės atliekomis sumos, turi sumokėti 101 415 Eur ($156\,023 \text{ Eur} : 2 \times 1,3$) dydžio mokesčio už nuslėptą taršą pakuotės atliekomis sumą. Komisijos vertinimu, tokia sumažinta baudinė suma yra pakankama siekiamam tikslui pasiekti ir atitinka teisingumo, proporcingumo bei protingumo kriterijus.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija Pareiškėjos skundą patenkina, pakeisdama ginčijamą Sprendimą ir sumažindama MUAT pakuotės atliekomis nuo 156 023 Eur iki 101 415 Eur.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Pakeisti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2026-02-26 sprendimą Nr. AS-29 ir vietoj nurodymo sumokėti 156 023 Eur dydžio mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis sumą, UAB „A“ (pakeistas pavadinimas į UAB „B“) nurodyti sumokėti 101 415 Eur dydžio mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis sumą.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis

mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė